

tis a Deo donis locupletati, pluribusque præcipuis gratiis insigniti. Et quidem ut de Apostolo loquar, qui salutare hoc nobis proponit consilium¹: *Hoc enim sentite in vobis, quod in Christo Jesu, etc.*, quis est, qui eum sæpius in Paradisum raptum, ibidemque in secretorum divinorum penetralia introducunt fuisse ignoret? Multi enim fuerunt raptus, visiones, revelationes, quibus variis temporibus a Deo fuit honoratus. Quam eximia fuerunt illi prophetæ, varietatis linguarum, operationis miraculorum, et alia innumera bona communicata? Quis inter omnes Apostolos reperietur, cui cœlestis sapientia majori cum profunditate fuerit infusa? Et quidem ex quo revelationum mentionem facere coepimus, opportune mihi hoc loco S. Birgitta, regni Sueciæ præclarum decus et ornamentum incidunt, quæ licet vinculo maritali adstricta, in ampla, opulenta, nobili domo in sæculo viveret, a Deo tamen ad eminentem sanctitatem sublimata, et in divinorum arcanorum secretariam fiducialissimam electa fuit, ut proinde Ecclesia in ejus collecta dicat: *Deus qui B. Birgittæ per Filium tuum Unigenitum secreta cœlestia revelasti.* At vero scitne undenam hæc ejus prærogativa suam traxerit originem? Hanc cœlestium donorum originem Ecclesia in lectionibus de eadem sancta subindicat, dicens: *Decernis post auditum de passione Domini sermonem, sequenti nocte Jesum in cruce recenti sanguine perfusum vidit, et de eadem passione secum loquentem: quo ex tempore in ejusdem meditatione ita efficiebatur ut de ea sine lacrymis cogitare deinceps nunquam posset.*

3. — In tomo quarto nostri Promptuarii sacri, discursu nono de S. Francisco Assisiate, omnia merita, virtutes, dona et gratias in aliis sanctis dispersas, in seraphico hoc viro in gradu eminenti collectas fuisse, fuse probavimus; hæc autem prærogativa infiniti illius amoris effectus fuit, quo erga passionem Dominicam devotissime terebatur, a quo omnes ejus fervores duxerunt principium, prouti fusius in septem discursibus de sacris ejus stigmatibus videre licet. Similiter quanto affectu pietatis S. Anselmus Redemptoris nostri passionem fuerit prosecutus, facile deduci potest ex affectuosissimis verbis ejus sequentibus²: « Divinissimam crucem humeris meis impone, « cujus latitudo est charitas, super omnem creaturam se extendens; cujus longitudine æternitas, « cujus sublimitas omnipotentia, cujus profunditas inscrutabilis sapientia est. Conlige illi manus meas « et pedes meos, et totam formam passionis tuæ « me famulum tuum indue.» In progressu autem ejusdem capitilis gratiam quamdam a Deo postulat, conformem consilio S. Pauli, dicentes: *Hoc autem sentite in vobis, quod et in Christo Jesu;* ait enim:

¹ LUDOLPH. CARTH., II part., c. 58. — ² S. ANSELM. de Pass., c. 17.

« Ut crucifixi imaginem portare me glorier, vulnerat hoc cor meum vivus et efficax sermo tuus, « et penetrabilior omni lancea acutissima.» Idipsum pariter Doctor Seraphicus² his verbis a Christo poposcerat: « Nolo, Domine, sine vulnere vivere, quia « te video vulneratum.» De S. Catharina Senensi in ejus vita legitur, quod tametsi languida, lectoque affixa fuisset, adeo ut ne moyere quidem se posset, a cœlesti tamen Sponso suo totius amarissimæ passionis suæ particeps fieri petierit, ut cum in celis cum ipso unita degere non posset, ad minus dolores ejus sentiendo, cum ipso unita digne non posset, ad minus dolores ejus sentiendo, cum ipso unita esset in terris: postulatamque hanc a Sponso suo gratiam adepta fuit quamvis fratri Raymundo confessario suo retulit; dolores Redemptoris, prout ipsa in corpore suo experta fuerat, adeo esse atroces, ut nullus hominum illos sustinere posset quin sæpius moreretur. Porro sanguinem ab Agno occiso effusum, quemadmodum in corde, ita quoque in ore semper, et ubique circumferebat, idque cum tanto amoris ardore, ut omnes suas litteras, quæ in ingens excrevere volumen, hoc modo fuerit exorta: *Ego Catharina, ancilla, et mancipium servorum Jesu Christi, scribo vobis in pretioso ejus sanguine, etc., ac proinde in dubium revocari nequit, quin ipsa perfectissime executa fuerit Apostolicum illud consilium: Hoc enim sentite in vobis, quod et in Christo Jesu;* si quidem ipsa, non minus quam S. Franciscus, digna facta fuit, quæ sacratissima Christi stigmata in corpore suo recipere, cum hac tamen differentia quod ex profundæ humilitatis suæ instinctu a Sponso suo petierit et obtinuerit, ne stigmata illa, ab aliorum oculis videri aut notari possent.

4. — De S. Francisa Romana in ejus vita legitur quod dolores Christi patientis adeo vivaciter animo suo impresserit, ut quotiescumque crucifixionem pedum vel manuum Christi meditaretur, ipsa quoque in pedibus, vel manibus suis acerbissimos experiret dolores; similiter coronam meditando spineam, circa tempora sua puncturas sentiebat intolerabiles: hæcque intima illius compassio ad tantam usque vivacitatem percipit, ut sanguinem sæpius siqueret, manus quoque et pedes vivo tingentur sanguine, sicut et, ob eamdem causam, ex pectore suo diurno tempore humor sanguineus securivit, ut proinde de ipsa dici queat, quod de seraphico Francisco S. Bonaventura his verbis scribit: « Memoria passionis Christi visceribus cordis « ipsius impressa fuit medullitus.» Ven. Beda in præfatione earum meditationum quas de passione Domini conscripsit, modum quemdam, hanc contemplationem vivaciter exercendi, tradit, quo sanctos, in hoc exercitio ferventiores usus fuisset,

¹ S. BONAV., de Stim. amoris, c. 2.

omnino est credibile; ait enim: « Necessarium esse, ut aliquando ista cogites in contemplatione tua, ac si præsens tum temporis fuisses, « quando passus fuit, et ita te habeas in dolendo, « ac si Dominum tuum coram oculis tuis haberet patientem.»

5. — De B. Henrico Susone apud Bollandum sequentia leguntur: Præ aliis quibuslibet exercitiis cupide admodum trahebatur, ut aliquod suo in corpore gestaret signum sensibile condolentiae erga acerbissimam crucifixi Domini passionem. Effecit ergo sibi crucem ligneam, longitudine palmi virilis et congrua latitudine, eique infixit clavos triginta, in honorem, vel memoriam omnium vulnerum Christi, quibus in nos suum est testatus amorem. Hanc crucem in dorso inter scapulas extendit in ipsa carne et annis octo, noctes atque dies jugiter eam tulit, in laudem crucifixi Domini sui. Deinde extremo anno etiam acus septem eidem impressit, quarum acies per medianum adegit crucem, cui firmiter cohæabant, reliquam partem acuum superius resecat. Harum cruentationem acuum pertulit, ob honorem acutissimi doloris, quo Virginis matris cor et anima in Filii morte confixa fuere. Quando hanc crucem primo suo corpori adstrinxit, tenera ejus natura exhorruit; quamobrem ad saxum aciem clavorum pauxillum retulit: sed illico hac neutrum virili mollitie victimum se dolens, denique eos omnes lima exacuit et ad corpus applicavit. In quo proinde sanctissimo Dei servo verificatum fuit pronunciatum illud Evangelicum¹: *Arbor bona bonos fructus facit: ex fructibus eorum cognoscetis eos.* Idem quoque Bollandus tenerrimos matris B. Henrici erga passionem Domini affectus refert, dicens: Consuetudinem sibi fecerat, omnes suas perpessiones in Christi passionem demergendi, atque ita eas superabat. Narravit filio suo ante obitum suum, triginta annis nunquam se missæ sacrificio interfuisse, quin ex intima compassionē erga Christi cruciatum et matrem condolentissimam, acerbe fletret. Aliquando sub ineunte Quadragesimam, ad templum quoddam abiit, ubi Christi de cruce depositio exsculptis figuris in altari quoddam expressa erat. Coram his imaginibus sensibili quoddam modo nonnihil percepit acerbissimi doloris illius, quem pertulit Virgo mater sub cruce; atque ex hac angustia pia hæc mulier præ condolentia tantos sensit dolores, ut cor illius propemodum creparet, adeo ut præ defectu in terram collabens, nec videret quicquam, nec diceret. Sic igitur in domum relata, in lecto suo jacuit tacita usque in sanctam Parasceven, qua die cum passio in templo caneretur, circa horam nonam expiravit. In eadem igitur hora ex hac vita transit, in qua Redemptor noster Æterno Patri spiritum suum consignavit; filioque suo apparen, se in celum abire jucundo vultu affirmavit.

¹ MARC., VII, 17. — ² RHO, Hist. virt., l. III, c. 2, n. 3.

6. — De P. Simone Rodriguez apud Patrem Rho sequentia traduntur: Ne crucis aliquando posset oblivisci, neque eam minus amare posset Simon, ejusdem imagine ita olim pectus sculpterat, ut insignibus extantibus cicatricibus, palmaris ea demum post mortem fuerit observata: quod fieri necessarium esse cum prævidisset homo modestissimus, veritus ne rei insolentia in suspicionem miraculi vocaretur, quasi ibi ea forma effecta esset divinitus, maluit socio fateri, se crucis amore, ferro, vulneribusque ita pectus disculpsisse, ut postmodum alte impressa extarent vestigia, etc. Idem auctor de alio quodam societatis Jesu religioso, Thoma Salio nomine, pariter narrat, dicens: *Ligneam crucem obversi nudum in pectus aculeis asperam cum diu gestasset, eam demum adeo pectori suo appressit, ut ejus impresserit formam, abditosque animi sensus luculenter prodiderit.* Memorabile quoque est, quod idem historicus de Alessandro cardinali Ursino, viro admodum conspicuo, in hæc verba scribit: *Sigillum Christi e cruce pendens in sinu ita gestavit, ut obversis in pectus clavis, cum liberet apprime (libebat autem saepissime), quinis illud compungeret vulnusculis, et amori, ne incomitatus aut erubesceret, aut dilaberetur, dolorem comitem adjungeret, cujus in sinu pulcherrime ac molliter, illum didicerat conquiescere.*

7. — Apud Blosium¹ de sanctissima virgine Elisabetha de Spalbeck legitur: Quod ingenti devotione quotidie passionem Dominicam recolere consueverat, unde Christus vulnera quinque stigmatum suorum manibus, ac pedibus, et lateri ejus verissime impressit, adeo ut ex ipsis, tanquam ex recentibus plagis, copiosus sanguis plerumque efflueret, idque potissimum feris sextis. Longe vero intensior fuit compassio, qua mortem Christi quidam servus Dei est prosecutus, cuius Annales Ecclesiastici honorificam, sequentibus verbis, faciunt mentionem. Quidam vir fidelis et bonus, de oppido Dinantheo mare transit, et ingressus terram sanctam, loca singula, in quibus pedes Domini stetisse, aliquibus indicis ferebatur, multa devotione et lacrymis visitavit; cumque venisset ad locum Galvarie, ubi Redemptorem nostrum audivit mortis angustias, et crucis supplicia pertulisse, gravissimis suspiris ingemiscens, cum clamore valido, et lacrymis dixit: *Quid tibi, benignissime Domine, quid, inquam, tibi, Christe, retribuam pro omnibus quæ plus amator amabilis mihi mirabiliter tribuisti?* Vidi prius loca, in quibus natus, et infer homines conversatus, doctrinam evangelicam predicasti, et deitatis tuae indicia per miracula demonstrasti: hæc quidem per amorem, et reverentiam tui sincero corde complexus sum; hunc vero locum passionis, et mortis tuae æquo animo videre non possum, ubi clavis crucifigi, terebrari lancea,

¹ BLOS., Conclav. anim., c. II, n. 7.

et animam pro nobis tradere voluisti. Hæc ut beatus ille peroravit, exclamans, ruptis vitalibus cordis venis, spiritum exhalavit.

8. — Thomas Cantipratensis refert, tanquam testis oculatus, eventum quemdam, e quo evidenter deduci potest, quam grata sit Redemptori nostro continua crucis et mortis suæ memoria, maxime dum illam intime cordi nostro imprimimus. Scribit enim, quod religiosus quidam ex ordine S. Dominici, Vulvandus nomine, Prior Argentinensis, laudabilem hunc usum semper tenuerit, quod sive sedens, sive ambulans, continuo grossiori dígito crucis signum in pectore sibi formarit. Accidit autem, quod Moguntiæ constitutus, infirmatus fuerit ad mortem, quam non suspirans, sed lætus festivusque anhelabat; quia vero in eadem civitate ordo S. Dominici nullum adhuc habebat fundatum monasterium, apud fratres Minores sepeliri petiit. Paulo post vero Patres Prædicatores Argentinenses duos e conventionalibus suis Moguntiam miserunt, qui a fratribus Minoribus sacrum illud pignus sibi consignari peterent, id quod illi facere constanter detrectarunt; post aliquot vero annorum curriculum, cum Patres illi locum suum desererent, ossa prædicti Patris recuperare haud difficulter potuerunt; quo facto sequens casus accidit: Ossa enim fratres diligentius abluentes, os pectoris, cui ex utraque parte inhærent costæ, superius insignitum cruce operosissima repererunt, et hoc quasi scutum cordis interius. Erat autem crux (ut ipse ad hanc viendam quadraginta miliariibus laboravi, et lætus vidi oculis meis) in ossis medio ex substantia ossea ad spissitudinem evidentissimam elevata, tribus superioribus brachiis æqualis longitudinis, et inferiori brachio decentissime longiori; extremitates vero trium brachiorum superiorum instar repandi lili recurravatas, et brachium interius, quasi trunco deberet infigi, excavatum habebat. Quid igitur in signo corporeæ crucis in osse pectoris, nisi mortis Christi in mente prius habita stigmata passionis? et quid in foliis repandi lili in crucis extrematis designatur, nisi mundissimæ castitatis insigne, quod cum memoria mortis Christi fundatissime fixum gerebat in carne?

9. — Idem porro auctor de persona sibi nota sequens refert aliud simile exemplum, dum ita scribit¹: Novi secretius in Brabantia partibus eximiæ sanctitatis puellam, de qua per veridicos fratres ordinis Prædicatorum manifeste probatum est, quod per assiduam meditationem passionis, et vulnerum Christi, in latere ejus vulnus ingens per plures annos apparuerit, ut de ipso vulnere sanguis fere continue in magna quantitate profluxerit; cuius quoque sanguinis particulam ad evidentiam tanti miraculi vidimus diu in vitro vase reservatam, nec coloris mutasse speciem nec odoris.

¹ IDEM, ibid., § 7.

10. — Aliud quoque exemplum vivacis hujus impressionis crucifixi in animarum perfectarum, et sanctarum corde, venerabilis soror Ursula Benincasa virgo neapolitana subministrat; cujus spiritus, summi Pontificis jussu, a S. Philippo Neri examinatus et approbatus fuit: cum enim pientissima hæc virgo imaginem quamdam, in qua dolores Christi patientis ad vivum exprimerentur, habere summopere desideraret, nec tamen ullum invenire potuisset pictorem, quantumvis expertum, qui mentem ejus assequeretur, eique satisfaceret, ipsa met imaginem talem effingere arrepto penicillo tentavit². En verba ipsiusmet historici: « Ausa est per se tentare, quod perficere se posse desperabant picturæ magistri; virgo quæ nunquam penicillos attigisset, nunquam colores tractasset, expressam per summas dolorum acerbitates, Christi Domini ita effinxit imaginem, ut in mediis doloribus divinam illam charitatis alacritatem, qua hominibus salutem afferebat, incorrupta dolorum significatione repræsentaret. Amoris scholam unam omnibus parem artibus quis neget? »

DISCURSUS III.

CRUCIFIXUS REDEMPTOR NOSTER SUB LIBRI CUJUSPIAM FIGURA CONSIDERATUR.

IDEA SERMONIS. — 1. Christus crucifixus est liber magnæ doctrinae. — 2. Ex hoc libro hausit S. Bonaventura omnem scientiam. — 3. Patibulum crucis est cathedra Christi docentis. — 4. Christus crucifixus in sacra Scriptura saepè nomine libri designatur. — 5. Liber scriptus intus et foris est Christus sedens ad dexteram Patris. Passio Christi est ditissima mysteriis et sacramentis. — 6. Adducuntur similitudines inter Christum crucifixum et librum. — 7. Christi Passio fuit lectio S. Pauli Apostoli, quem librum etiam Job desiderabat legere. — 8. Multæ sanctæ virgines hunc librum evolverunt. — 9. S. Paulus sedulo pervolvens hunc librum evasit in maximum doctorem. Item et alii multi. — 10. Hunc librum legere possunt docti pariter et indocti. — 11. Mira hujus libri præconia. Cur librum hunc sapientes Judæorum legere noluerint.

Non judicavi me scire aliquid, nisi Jesum Christum, et hunc Crucifixum. I Cor., II, 2.

1. — Doctor Gentium, qui per scientiam infusam ab ipsam increata Sapientia immediate in celo edocuit, cuique divina revelata fuere arcana, claris verbis se nullum alium pervoluisse librum studendo protestatur, præterquam librum crucifixi; ideoque ait: Non judicavi me scire aliquid, etc., ubi S. Anselmus glossando ait: In Christo crucifixo non parva scientia est: multa in eo discuntur.

2. — Parisiis olim uno eodemque tempore in universitate illius urbis florentissimæ simul' commo-

¹ S. BONAV., Stim. am., c. XII.

rabantur Doctor Angelicus et Doctor Seraphicus, indissolubili amicitiae religiosæ vinculo arctissime sibi invicem adstricti: quia vero, ut in vita S. Bonaventure legitur, S. Thomas profundam ejus scientiam summe admiraretur, « ipsum convenit, a quo sibi bibliothecam ostendi petiit, ut libros conquereret, unde tam multiplicem, atque adeo magnam eruditioñis ubertatem hauriret. Is vero Christi Domini cruci affixi imaginem demonstravit, e quo fonte uberrimo se accipere professus est, quidquid vel legeret vel scriberet. » Idemque Seraphicus hic doctor in libro, in quo de divini amoris stimulis disserit, cap. XII, his verbis affirmat³: « Nihil scio in hoc mundo quod tantum ad Deum sapiendum illuminet, sicut passio Jesu Christi: hic vere invenitur scientiæ plenitudo. »

3. — S. Augustinus, in Joan., patibulo crucis, in quo peperit Redemptor noster, cathedra nomen attribuit prudentissime, inquiens⁴: « Tanquam lignum illud, ubi erant fixa membra morientis, etiam cathedra fuerit magistri docentis, » cui etiam Ven. Beda super caput xix S. Joannis scribens consentit. Ex hac cathedra S. Andreas apostolus magnum hunc librum infideli Achæi populo prælegit, prout in actis vite ipsius legitur, ipsumque in dogmatibus christianæ nostræ religionis eruditivit: « Doctor bonus et amicus Dei Andreas. » At vero ubinam hic doctor legat: « Biduo vivens pendebat in cruce B. Andreas pro Christi nomine, et docebat populum. » Liber autem, quem exponebat et declarabat, alias non erat quam liber crucifixi; nam in vita ejus dicitur: « De Christo libere prædicavit, quod pro salute humani generis se crucifigendum obtulisset. » Arnoldus Carnotensis de septem verbis a Christo in cruce prolati disserens, de hac cathedra ita scribit⁵: « Ex illa cathedra crucis quoddam Deuteronomium dictatum est. » S. Andreas idiota et pescator erat, remis tractandis, retibus conficiendis, hamisque inescandis assuetus et tamen per duos dies continuos ex cathedra crucis suæ, admirabili cum fæcundia et doctrina, turbas illas eruditivit: hæc enim scientia sacra ei ab hac cathedra, hujusque libri lectura infusa fuit. Nam ut Ludolphus Carthusianus⁶ ait: « Frequens Passionis memoria indoctum reddit doctissimum, imperitos et idiotas facit proficere in magistros, magistros inquam, non scientiæ, quæ inflat, sed charitatis, quæ ædificat. » Ipsa est velut quidam liber vitæ, in quo omnia saluti necessaria inveniuntur; felix qui ejus studio serio se intendit, quia in contemptu mundi et in amore Dei proficiet, cunctarumque virtutum ac gratiarum incrementum sumet. »

¹ S. BONAV., Stim. div. am., cap. XII. — ² S. AUGUST., tract. CXIX in JOAN. — ³ ARNOLD. CARN., de septem Verb. circa princip. — ⁴ LUDOLPH. CARTH., part. II, c. LVIII.

4. — Ex multis sacræ Scripturæ locis crucifixum Redemptorem nostrum sub hoc libri titulo descriptum fuisse deducitur. Etenim Isaæ (cui futuræ legis evangelice eventus prædicti fuere, qui proinde per antonomasiæ Prophetæ evangelicus appellatur) a Deo imperatum fuit in principio capituli octavi⁷: Sume tibi librum grandem et scribe in eo stylo hominis: Velociter spolia detrahe; et bene liber grandis dicitur, cujus cooperatura sunt cœli⁸: Extends cœlum sicut pellam; cœlum et terram ego impleo. In hoc libro verba illa: Spolia detrahe, adimplita fuisse videmus, siquidem sæpius per iniuriam impietatem vestibus suis spoliatus et nudatus fuit, ejusque vestimenta divisa fuerunt, sortibus desuper missis. Eodem libri nomine Christus a S. Mattheo per instinctum Spiritus Sancti in principio historiæ suæ Evangelicæ denotatus fuit, dum ait: Liber generationis Jesu Christi: de quo S. Joannes Damascenus in haec verba scribit⁹: « Liber, in quo Dei verbum ineffabiliter sine manibus scriptum fuit. » Clarius autem Apostolus ad Hebreos scribens et de Passione Christi loquens, ita de ipso scribit¹⁰: Ingrediens mundum, dicit: Hostiam et oblationem noluisti, corpus autem aptasti mihi, holocaustum pro peccato non tibi placuit, nisi me ipsum pro totius mundi deo licto tibi sacrificium exhiberem. »

5. — Porro Christus crucifixus S. Joanni in Apocalypsi pariter sub figura libri demonstratus fuit, prout ipsemet his verbis testatur¹¹: Et vidi in dextera sedentis super thronum librum scriptum intus et foris, signatum sigillis septem; liber autem ille non

⁷ ISA., VIII, 4. — ⁸ Psal. CIII, 2. — ⁹ S. JOAN. DA MASC., orat. II de Dormit. Deip. — ¹⁰ Hebr., X, 7. — ¹¹ S. HIERON., in hoc loco. — ¹² Apoc., V, 1.

erat alius quam ad dextram Patris residens Dei Filius, teste Hugone Cardinale, qui ait: « Liber est Christus, signacula septem, opera nostræ Redemptionis. » Similiter in ejusdem Apocalypses cap. xii, 8, Christus hoc libri titulo pariter honoratus fuisse legitur his verbis: *In libro vita Agni qui occisus est ab origine mundi.* Unde S. Hieronymus, vel quisquis est auctor libri de vera Circumscensione, in tomo quarto operum suorum, de Redemptore inquit: « Hic est ille liber iustus et foris scriptus, de quo Ezechiel., ii, vers. 9, et Apocal., v, v. 1. » Primasius in glossa citatus, quid septem illa sigilla significarint, his verbis declarat: « Signatus natus sigillis septem, quia multifaria mysteriorum latentium plenitudine tectus. » Inter omnia autem vitae Christi mysteria nullum est sacramentorum magis dives, quam sit hoc Passionis Dominicæ mysterium. Nam ut S. Leo in sermone quodam ait¹: « Huic Sacramento universa præcedentia sacerdotum mysteria servierunt et quicquid hostiarum differentias in propheticis signis, et legalibus institutis sacra dispensatione variatum est. » Enim vero S. Petrus, I, ii, 44, diu ante de prophetis antiquis dixerat: *Scrutantes in quod, vel quale tempus, significaret in eis Spiritus Christi, prænunicians eas quæ in Christo sunt passiones.* Imo S. Petrus Damianus ait²: « Quæ est sacri eloqui pagina, quæ crucis mysterium non redoleat et ad hoc quasi ad totius humanæ salutis caput atque principium non intendat? » S. quoque Bernardus ingenue fatetur³, quod ex hoc libro didicerit, quidquid sciebat: sciebat autem plurima, prout sepius experta est sancta Mater Ecclesia, si quidem velut bibliotheca quædam sacra et animata erat. Ait igitur: « Hæc mea sublimior philosophia scire JESUM et hunc crucifixum. »

6. — Et vero Christus crucifixus jure merito liber appellari meretur, si multos velimus considerare parallelos, qui librum inter et Christum crucifixum versantur. Etenim materia libri esse solet, vel charta pergamena, qualis olim ad scribendum adhiberi solebat, vel charta ordinaria. Charta autem pergamena ex pelle agmina, vel ovina conficitur, postquam prius ferro rasa et subtilizata fuerit, ut characteres in eadem imprimi possint. Quis autem est qui Christum vel ut agnum mansuetum, vel tanquam ovem, ad montis Calvariae macellum perducunt, ibique veluti decoriatum fuisse nesciat⁴? Charta autem ordinaria, ex scrutis et petiis contusa, et intra aquam aliquandiu consistentibus conficitur. Christus autem revera quoad sacratissimam ejus humanitatem membratim quasi dilaceratus fuit et attritus, seu contusus: quod ipsum suis pariter vestibus accidit, si solam excipias tunicam in-

¹ S. LEO, serm 3 de Pass. — ² S. PETR. DAM., serm. de invent. crucis. — ³ S. BERNARD., in Cant. ser. 43. — ⁴ ISA., LIII, 7.

consuitem. Aquis denique se immersum fuisse lamentatur, dum per os Psalmistæ ait¹: *Intraverunt aquæ usque ad animam meam.* Et Isaías inquit²: *Attritus est propter scelera nostra.* Liber pluribus modis et vicibus ligatur, et stringitur; sic quoque Redemptor noster multis vinculis, funibus et catenis ligatus fuit. Liber fortiter martello, vel alio instrumento, postquam ligatus est, percutitur; ita quoque Christus postquam in horto apprehensus et ligatus fuit, innumeris quoque vulneribus et percussionibus fuit subjectus. Liber sub torculari premitur et stringitur; mysticus liber Christus de semetipsa lamentatur, inquiens³: *Torcular calcavi solus.* Liber in pluribus partibus proscinditur; Filius Dei pluribus modis variisque incisionibus est deformatus.

7. — Cæsarius Heisterbacensis propositi thematis verba S. Pauli adducens, ita scribit: « Apostolus dicit, se nihil scire, nisi JESUM Christum, et hunc crucifixum; ergo Christi passio ejus fuit lectio. O quantum legere desiderabat Job in libro passionis Christi, quando dicebat⁴: Quis mihi tribuat, ut desiderium meum audiat Omnipotens, et librum scribat ipse, qui judicat, ut in humero meo portem illum, et circumdem illum quasi coronam mihi? Liber vitae Christus est, secundum Joannem septem signacula signatus, in quo, ut ait Paulus, est vita, salus et resurrectio nostra; quem apostoli cum magna gloria miraverunt, quasi coronam portaverunt per universum mundum: quem cum primo obtulissent scienti litteras, id est Judæo, et respusisset illum tanquam signatum, obtulerunt illum nescienti scilicet Gentili, et cum illum intelligere non posset, exposuerunt ei, sicut Philippus Eunuchus. Librum hunc Christus ipse scribit, quia propria voluntate passus est; in pelle siquidem corporis ejus scriptæ erant litteræ minores et nigræ, per lividas plagas flagellarum; litteræ rubræ et capitales per infixiones clavorum; puncta et virgulae, per punctuationem spinarum; pellis eadem prius fuerat multiplici persecutione punicata, colaphis et sputis cretata, arundine linea. » Quod si vero demum ad illos nos reflectere velimus, qui magno cum prefectu hoc in libro studierunt, multos utique illorum reperiemus. Et quidem de Rabano Mauro archiepiscopo Moguntino Bollandus ita scribit⁵: *Meditationem Dominicæ passionis in corde suo singulari devotione quotidie solebat persolvere lacrymans et gemens. Fertur sanctam in consuetudinem duxisse, ut nunquam cibum sumeret, nisi prius gratias agens, vitam, actus et passionem Domini et Salvatoris nostri Jesu Christi meditando percurrisset. In argumentum est veritatis opus illud de laudibus S. Crucis,*

¹ Psal. LXVIII. — ² ISA., LIII, 5. — ³ ISA., LIII, 3. — ⁴ CÆSAR. H., c. XXXIV. — ⁵ BOLLAND., 4 febr.

« in quo summa diligentia et devotione mysteria Dominicæ passionis enodavit. Nisi enim patienti Christo magnopere fuisset compassus, tanta laudem præconia nunquam in ejus passionis memoria scribere potuisset. Verum quia mentem Christo compatientem habuit, vires quas negavit infirmitas, pietas ministravit. Omnium namque spiritualium exercitiorum hoc Dominicæ passionis est maximum. » Cardinalis Bellarminus hunc librum appellat *opus admirandum*.

8. — Thomas Bozzi¹, *de Signis Ecclesiæ Dei*, multas refert virginis sanctas, huic libro pervolvendo devotissime addictas, quibus libri hujus characteres, id est, stigmata sua impressit, quales sunt sancta Catharina Senensis, sancta Helena de Ungaria dominicana, sancta Gertrudis, sancta Lucia Narciensis, sancta Maria Magdalena de Pazzis carmelitana; demum vero de B. Clara de Monte Falco in hæc verba scribit: « Vidi praetera hisce oculis corpus Claræ virginis de Monte Falco, et cor ejus, in quo sculptus est Christus cruci affixus; ex eadem carne flagra, quibus est cæsus, columna cui fuit alligatus, omnia denique simulacra quibus ejus perpassiones referuntur; quamvis antiquitate temporis edacique vetustate paulatim fiat, ut caro contrahatur et exsiccata deprimiratur, amittatque expressas, et extantes effigies illarum rerum, quod stigmatibus etiam Luciae virginis ex parte contigisse aiunt, ut de pressione carnis obscurentur stigmatum vestigia. » Quid vero aliud hic dicere poterimus, quam quod sicut dum ex libro aliquo legimus, studemus, lectisque mentem applicamus, conceptus et dogmata, que in libro illo continentur, in memoriam, mentem et intellectum nostrum transmittimus; ita quoque B. Clara librum crucifixi diligenter et attente legendi et pervolvendo, omnia Passionis sue instrumenta in cor suum transmisit eadem illi vivaciter et tenaciter imprimum, simulque cum illis ipsummet Redemptorem?

9. — Enim vero dubium quoddam hoc loco subnasci videtur, quonam scilicet modo S. Paulus in veritate dicere possit²: *Non judicavi me scire, nisi JESUM crucifixum;* cum tamen paulo ante in eadem Epistola, se plurium aliorum mysteriorum scientiam habuisse clare demonstret, dicens³: *Tradidi vobis imprimis, quod et accepit, quoniam Christus mortuus est pro peccatis nostris, et quia resurrexit, et visus est Cephæ, etc.* Ad hæc cum Apostolus ille totum mundum doctrina sua imbuerit et converterit, qua ratione credibile erit, quod alia mysteria ignorarit⁴? Si Christus non resurrexit, inanis est fides nostra. Respondet autem S. Thomas ad hanc difficultatem, Apostolum dicere voluisse⁵: *Sic vobis me exhibui, ac si nihil aliud scirem quam crucem*

¹ THOM. BOZ., *de Signis Eccl.*, t. 2, 1, 19, c. 3. — ² 1 Cor., xv, 1. — ³ 1 Cor., xi, 23. — ⁴ 1 Cor., xv, 17. — ⁵ S. THOM. in hunc loc.

¹ S. AUG., ib. *de fide et oper.*, c. 19. — ² Coloss., ii, 1. — ³ LUDOLPH. CARTH., *ibid.* — ⁴ BLOS., in *Concl.*, c. x, § 7, n. 1. — ⁵ S. LAUR. JUST. *de Triumph. Christi agon.*, c. xx.